

A 2014/2015. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első forduló

SZLOVÁK NYELV ÉS IRODALOM

SZÖVEGÉRTÉSI FELADATLAP

Munkaidő: 60 perc

Elérhető pontszám: 30 pont

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűvel ki kell tölteni az adatokat tartalmazó részt és minden különálló lapra rá kell írni a borító tetején található kódszámot! Más jelzés, például a versenyző vagy az iskola neve, bélyegzője nem szerepelhet a feladatlapokon.

A feladatok megoldásához íróeszközön kívül más segédeszköz nem használható! Javítás csak a hibásnak vélt szöveg áthúzásával és a jónak vélt megoldás mellé írásával történhet, kifestőt tilos alkalmazni!

A feladatlapokat a szaktanár (szaktanári munkaközösség) értékeli központi javítási útmutató alapján.

A VERSENYZŐ ADATAI

Kódszám:

A versenyző neve: oszt.:

Az iskola neve:.....

.....

Az iskola címe: irsz. város

..... utcahsz.

A felkészítő tanár(ok) neve:

Összes pontszám:

Erre az oldalra ne írjon!

František Hečko: Červené víno
(úryvok)

Habdžovci sú odvážni ľudia. Vyhrabávajú vlastné svoje životy zo zelenomiského poníženia a určujú im vlčindolskú cenu. Chytré navykajú na vlčindolské zákony. Sú dva: robota a láska. Urban sa hrúži v zemi. Siahla do jej mastných vnútorností. Takého zahlineného bráva si ho Kristína do náručia. Reťazami rúk priputnáva sa k nemu. Dýcha jeho povetrie. Nalieva sa šťavami jeho radostného života. Obaja vrastajú do vlčindolskej prsti ako viničné pníky. Urban je prútom s listami podoby srdca a Kristína hroznom, upnutým do úrody. Slamenými slučkami priväzuje ich robota na kolík ľúbosti.

Habdžovci sú krásni ľudia. On je rovný a tvrdý. Keď kráča, rozsýpa odhodlanie. Telo trčí mu zo šiat, rozduté kosťami a svalmi. Ale nepôsobí dojmom siláka. Má úzku, skoro ženskú hlavu s riedkymi vlasmi na temene a s poloostým nosom na tvári. Hlava mu je vôbec zladená až do márnostatnosti: pod vysokým čelom žiaria mu veľké, belasé oči a nad bradou s dievčenskou jamkou má úzke, skoro detské ústa. Ona je štíhla, ani nie oveľa menšia od neho, troška nohatá, priútlá v páse a primaterská v prsiach. Tvár jej akiste maľoval slepec, len tak bez olejov a štetca: oblieval mliekom, striekal krvou a posýpal sadzou. To, čo mu vyšlo z rúk, udivuje.

Z Kristíny krásy priam padá ako z púpavy páper. V čase jej dievčova namýšľali si mládenci zo štyroch dedín, možno i preto, že bola sirota, že jej môžu kradnúť bozky, ako kradli jablká zo záhrady zelenomiskému dekanovi, u ktorého slúžila. Lenže Urban si chránil svoj poklad. Tíkol sa pre ňu s najdivšími bitkármi. Nože zastavovali sa len na kostiach. A ona večne len plakala, lebo vždy bolo len pre ňu, či dopíchali jeho, a či dokľal on. Skoro všetky jej dievčenské bozky bývali slané od slz. Pre ne roztrhali pevné poriadky habdžovskej zákonitosti, pevné ako povrazy, ktoré súkalo štvoro pokolení prísnych pradedov a zlostných prabáb. Slúži mu to na česť. Sirôtka pricupkavšia z Podhája s batôžkom na chrbte čakávala naňho konča farskej záhrady, neschopná myslieť na niečo inšie ako na svojho milého. Bolo v nej čosi takého, ako býva v klopaní srdca: klopká si srdiečko, klopká, je to jednoduché, a celý život od toho závisí. Urban pri nej vyspel na muža, ba ukrutne sa zavzal a stvrzol. Konča farskej záhrady rástlo chabfzdie s divým chmelom, ktorý ho splietol vovedno. A bola pravá jeseň, voňajúca jablkami... A ich láska nemala konca kraja.

Lenže na také plesniviny, ako je „mať rád“, u Habdžovcov sa pľulo. A preto začas obaja hriešnici viseli v povetrí, až to kdekoho pohoršovalo. Zistilo sa síce, že Kristína nie je takým všiváčaťom, ako sa pôvodne myslelo: ukázala sa skoro zámožnou. No trvalo „veky“, kým sa zelenomiskému dekanovi podarilo obmäkčiť tatenka s mamenkou a spratať Urbanov hriech do podoby stavu manželského. Urban sa trasie ešte i teraz od ošklivosti, keď si pomyslí, aké dni a noci bol by odžíval v dome na zelenomiskom námestí, keby sa nebol spriechil. Bol by sa krčil v rozkysnutom náručí Barbory Spevárovej, navádzanej mu za ženu od malička. Bol by ustavične slúchal jej hrubý hlas, podobný zvuku krhly. Bol by sa prsto popásal ako brav na zelenomiskej mastnote, ach, takej podobnej všetkému kravskému... Nie.

Týmto „nie“ spriatelil si mocnosť, ktorá mu vtisla Kristínu do náručia: život! Lebo život – sa raduje, keď sa vo svete niečo deje, nové tvorí a staré sa rúca, keď sa i neposlúcha a hlavami sa prebájajú o múry. Mladí Habdžovci sa sprotivili a zrúcali múr.

(Tatran, 1973, s. 19 – 20)

ÚLOHY

1. Po dôkladnom prečítaní úryvku si premyslite, o čom text vypovedá. Zhrňte podstatu každého odseku jednou vetou. (Vyjadrite sa vlastnými slovami, neuvádzajte citáty z textu).

prvý odsek:

.....

druhý odsek:

.....

tretí odsek:

.....

štvrtý odsek:

.....

piaty odsek:

.....

5 bodov	
---------	--

2. Nájdite v texte päť dôvodov, pre ktoré sa mladí búrili proti „habdžovským zákonitostiam“, a vypíšte ich:

1

2

3

4

5

2,5 boda	
----------	--

3. Vyhľadajte v texte štyri básnické obrazy vyjadrujúce úzku citovú zviazanosť Kristíny s Urbanom a odkazujúce aj na charakter práce, ktorú vykonávajú. Určte druh daného básnického obrazu a pripíšte k nemu vhodný príklad.

Druh (pomenovanie) básnického obrazu	Príklad z textu

4 body	
--------	--

4. Uved'te troch slovenských autorov a ich diela, v ktorých prekážkou naplnenia lásky sú spoločenské konvencie.

a) meno autora a názov diela:

b) meno autora a názov diela:

c) meno autora a názov diela:

3 body	
--------	--

5. Aký máte postoj k dnešným medzigeneračným konfliktom? Opierajte sa o vlastné skúsenosti a sformulujte svoj názor stručne a výstižne v súvislom texte (5 viet).

.....

.....

.....

.....

.....

5 bodov	
---------	--

6. Podčiarknite slovo, ktoré je synonymom hrubo vytlačených slov.

- zladený** a) súladný b) asymetrický c) odpudzujúci
- zlostný** a) rozvážny b) nahnevaný c) zlomyseľný
- prebíjať sa** a) prebojovať sa b) prebrať sa c) preháňať sa

1,5 boda

7. Vyjadrite inými slovami:

- bráva si ho do náručia
- rozsýpa odhodlanie
- telo trčí mu zo šiat
- troška nohatá
- tvár oblievaná mliekom

2,5 boda

8. Namiesto podčiarknutého výrazu použite slovo v opačnom význame:

- a) Urban má riedke vlasy:
- b) Mať rád niekoho:
- c) Kristína je priútla v páse:

1,5 boda

9. Nahrad'ite podčiarknuté expresívne výrazy slovami bez štylistického zafarbenia tak, aby ste zachovali ich vecný význam.

a) Lenže na také plesniviny, ako je „mať rád“, u Habdžovcov sa pl'ulo.

Lenže....., ako je „mať rád“, u Habdžovcov

b) Zistilo sa, že Kristína nie je takým všiváčat'om, ako sa pôvodne myslelo.

Zistilo sa, že Kristína nie je....., ako sa pôvodne myslelo.

3 body	
--------	--

10. Preložte nasledujúcu vetu do maďarského jazyka:

Urban je prútom s listami podoby srdca a Kristína hroznom upnutým do úrody.

.....
.....

2 body	
--------	--

Dolgozatát beadta: óra perckor

A dolgozat írását *felügyelő tanár* aláírása:

Összpontszám:

A dolgozatot *értékelő tanár* aláírása:

A felülvizítást végző OKTV *bizottsági tag* aláírása:

A 2014/2015. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első forduló

SZLOVÁK NYELV ÉS IRODALOM

SZÖVEGALKOTÁSI FELADATLAP

Munkaidő: 180 perc

Elérhető pontszám: 70 pont

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűvel ki kell tölteni az adatokat tartalmazó részt és minden különálló lapra rá kell írni a borító tetején található kódszámot! Más jelzés, például a versenyző vagy az iskola neve, bélyegzője nem szerepelhet a feladatlapokon.

A szövegalkotási feladatok megoldásához íróeszközön kívül szöveggyűjtemény és egynyelvű szótár használható!

A szövegalkotási feladatlapot a versenybizottság értékeli központi javítási útmutató alapján

A VERSENYZŐ ADATAI

Kódszám:

A versenyző neve: oszt.:

Az iskola neve:

.....

Az iskola címe: irsz. város

..... utca hsz.

A felkészítő tanár(ok) neve:

Összes pontszám:

Erre az oldalra ne írjon!

1.

Motto

*„Ona blesk myšlienky mojej! –
Ako vy, večné svetom zákony,
Harmonií božích čarovné tóny:
Tak tá mne os, zenit, kolej!“*

(Andrej Sládkovič: Marína; Antológia slovenskej literatúry, 1994, s. 73)

Ideál ženy v slovenskej obrodeneckej poézii

Zamyslite sa nad vytýčenou problematikou. Opierajte sa o svoje literárno-historicko-teoretické vedomosti, čitateľské zážitky a dojmy z oblasti obrodeneckej poézie. Načrtnite v zrkadle literárnych diel špecifiká tejto doby z pohľadu slovenských autorov a všimajte si, ako sa prejavujú pri tvarovaní obrazu žien. Venujte pozornosť aj umeleckej realizácii analyzovaných diel.

Žáner úlohy: Esej so znakmi rozboru

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dolgozatát beadta: óra perckor

A dolgozat írását *felügyelő tanár* aláírása:

Összpontszám:

A dolgozatot *értékelő OKTV bizottsági tag/ok* aláírása:

.....